

СТУДЕНТСЬКА ДУМКА

№ 1

Зміст:

Т.ШЕВЧЕНКО : Доле, де ти?.....	2
Н О В И Й Е Т А П - Редакційна Колегія..	2
М.В.ДОЦЬКИЙ: Наші гасла	3
ВИЇМКИ З РЕЗОЛЮЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВСЕСТУДЕНТ- СЬКОГО УСТАНОВЧОГО З'ІЗДУ	5
Т.В.ОНУФЕРКО: Д у х на ц і ї	6
ДУМКИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА.....	7
Ю.БУРЯКІВЕЦЬ: С е р е д п у щ і	8
О.РАНЬ : * * *	8
М.СКЕЛЯ: В т р а м в а ї	8
І.СТОЦЬКИЙ : Я не зрадник	9
В.ЛОД : А н г л і й с ь к е ш к і л ь н и ц - т в о.....	9
БІБЛІОТЕКИ В ЗДПА	11
О.СТЕПОВИЧ: Лядавська печерна церква.....	12
І Ц Е І Т В	14
ОФІЦІЙНА ЧАСТИНА :Звіт з Загальних Зборів У.С.Г."Авгсбург"....	15
:Творім бібліотеку.....	16

*Орган * Студентської Громади
в Авгсбурзі*

1 9 4 6

М. Шевченко

Доле, де ти?

Минають дні, минають ночі
Минає літо, щелестить
Пожовкле листя; гаснуть очі.
Заснули думи, серце спить
І все заснуло, — і не знаю,
Чи я живу, чи доживаю
Чи так по світу волочусь,
Бо вже не плачу й не сміюсь...
Доле, де ти? Доле, де ти?
Нема ніякої!
Коли доброї жаль, Боже,
То дай злої, злої!
Не дай спати ходячому,
Серцем замирати,
І гнилою колодою
По світу валитись;

А дай жити, серцем жити
І людей любити.
А коли ні, — то проклинати
І світ запалити!
Страшно впасти у кайдани,
Умирати в неволі,
А ще гірше — спати, спати,
І спати на волі,
І заснути на вік-віки,
І сліду не кинуть
Ніякого, однаково —
Чи хмь, чи загинув...
Доле, де ти? Доле де ти?
Нема ніякої!
Коли доброї жаль, Боже,
То дай злої, злої!

Новий етап

ЖИТТЯ НА МІСЦІ НЕ СТОЇТЬ. Від дня перших сходів українського студентства Авґсбурґу в розваленій, поруйнованій бомбами будівлі — минуло більша, як пів року. Від того часу число авґсбурзьких студентів-українців зросло, особовий склад студентської організації змінився, мінялися і її форми. Сьогодні ми маємо власний університетський осередок, окрему, самостійну "Студентську Громаду", що в складі Центрального Еміграційного Союзу Українського Студентства щораз більше похваляє працю, маємо власну філію КОДУС"а.

МИ ПРОШЛИ КІЛЬКА ЕТАПІВ РОЗВИТКУ. Наша діяльність зрізнячувалася, життєві потреби вимагають нових форм вияву, наш розріст вимагає кращої і повнішої організації студентського життя.

ОДИНМЗ ЙОГО. ВИЯВІВ — це наш журнал — "СТУДЕНТСЬКА ДУМКА".

Пристаючи до видавання власного, студентського журналу, ми свідомі перепон та відповідальності, зв'язаних з його редагуванням. Нашим бажанням є, щоб журнал "СТУДЕНТСЬКА ДУМКА" став справжньою нашою т р и б у н о ю, звеном між поодинокими членами нашої авґсбурзької "Студентської Громади" та лучником із усіма іншими студентськими організаціями та Централей ЦЄСУС"ом. Ми хотілиб, щоб наш журнал був не тільки дзеркалом наших досвідень, змагань, бажань, але щоб він став також д ж е р е л о м свіжої, будуючої думки, щоб він був не тільки образом нашого вияву, але й нашим д о р о г о в к а з о м.

ТОМУ НАШ ЗАКЛИК ДО ВСІХ ДРУЗІВ — членів місцевої "Студентської Громади", молодих

М. В. Д о ц ь к и й

Нам гасла

ПО Д О В Г И Х роках шукань, боротьби, морального приниження і фізичних знущань, переживши найбільший в історії воєнний катаклізм, українське студентство на еміграції, доповнене новими силами з краю, з н о в у опинилося в непевному, т и м ч а с о в о м у становищі. Фізично відірване від батьківської землі, тим сильніше зв'язане з нею духовними вузлами, воно робить підсумки з пройденого шляху, приглядається до своїх досягнень, намагається творити н о в і вартості, з вірою глядить у м а й б у т н є. Шукючи зв'язку з світлим т р а д и ц і я м и минулого, українське студентство переживає глибоку п е р е о ц і н к у деяких, досі визнаваних і осв'ячених вартостей, і хоч на чужині, але вільно і вільно визначає н о в і шляхи, знімає крила до нового льоту, насичене д и н а м і к о ю бурхливого 20-го сторіччя, стає живим зв'язком між м и н у л и м і м а й б у т н і м, між С х а д о м і З а х о д о м, охоче пізнати це краще, як досі, - р і д н е, це осно-
вніше, як досі - ч у ж е, вивчити одне і друге, та отакувши на весь зріст, вложити і о в і й вклад у змагання цілої нації за найвищі ідеали.

На сторінках відродженої, вільної студентської преси кидається запитання: щ о в нас б у л о добре і цінне, що слід в і д к и н у т и, в якому мірці н а в'я з а т и до минулого і я к і гас-
ла вписати на пошарпані, але несплямовані прапори молодого укра-

робітників пера, до друзів, що р о з к и н е н і по ці-
лій Швабії, до тих, що студіюють і тих, що не мають змоги
своїх студій продовжувати, до всіх с т у д е н т і в
інших університетських осередків:

Б У Д Ь Т Е З Н А М И В П О С Т І Я Н О М У
З В'ЯЗКУ, П Р И С И Л А Ї Т Е М А Т Е Р І Я -
Л И, - е т а т т і, п о е з і ї, н о в е л і, о п о -
м и н и, ш л іть с в о ї з а'у в а ж е н н я і п о д а -
в а й т е п л я н и, С П І В П Р А Ц Ю Ї Т Е З Н А -
М И !

Б Е Р І Т Ь А К Т И В Н У У Ч А С Т Ь У
Т В О Р Е Н Н І Н О В О Г О С Т У Д Е Н Т С Ь -
К О Г О Ж У Р Н А Л У .

Ж д е м о н а в і д г у к н а ш о г о
з а к л и к у ! С Л О В О З А В А М И - Д Р У З І !

Р е д а к ц і я н а К о л е г і я

інства. Як завжди досі, високо-ідейне українське студентство гостро відмежовується від руїницьких елементів, що прикриваючись іменем студента, ведуть життя шкурних егоїстів. Краша частина українського студентства на еміграції не розгублюється в тимчасовому, непевному становищі, займає нові позиції, і, незважаючи на невдачі й холодне ставлення світу до українських проблем, голосить рішуче своє визнання: "ми будемо, хоча б ніколи й не були"!

Українське студентство глибоко відчуває відповідальність, що тяжить на ньому, добре розуміє яке його завдання. Тому воно з запалом наново організується, допомагає творити власні наукові установа, вогнища рідної культури і знання в еміграції, шукає контакту з студентством інших національностей, намагається наново зв'язки з світовими студентськими організаціями.

Оживають наші високі школи, творяться нові. Організуються окремі "Студентські Громади", відновлює свою діяльність ЦеСУС.

Українське студентство проявляється знову в європейських університетських осередках, виявляючи свою думку, репрезентуючи українську націю.

Переживаючи перепоні к у багатьох вартостей, українське студентство розуміє добре, що не тільки гола сила, не тільки сама ненависть, що не партійна грізля і політична розгубленість, але моральна стійкість, терпимість і виrozumіння та не механічна єдність – ведуть до перемоги, українське студентство висуває на перше місце, попри гасло служби батьківщині, інше, досі недолюблюване гасло: вчитися, вчитися і ще раз вчитися!

Здобування знання стає сьогодні наказом хвилини. Вивчення чужих мов, пізнання духовних вартостей заходу, простудіювання незглиблених скарбів його культури й одночасно, до болю глибоко-відчута кінечність, пізнати основно велич, красу та цінності рідних, українських, культурно-духовних здобутків – стає ціллю сьогоднішнього життя українських студентів, і тих, що по довгій перерві повернулися з тюрем і концтаборів, і тих, що з СУЗ і тих, що з ВУЗ, і "залізних" студентів, і тих, що недавно покинули гімназійну лавку.

Жадоба знання, охота якнайбільше пізнати немає за ціль здобути енциклопедичну ерудицію, але викликана глибоким відчуттям, що нам молодим, пізнавши с в о є і ч у ж е, треба порівняти їх і в л а с н і здобутки, здобутки культурно-духових цінностей У к р а ї н и понести в світ, показати їх і п р и м у с и т и цей світ звернути на них свою увагу.

Без ш и р о к о г о знання, без глибокого, основного пізнання свого і не свого – не зможемо виконати на чужині н а ш о г о завдання, а не ставши повновартними громадянами, не зуміємо нав'язати ніяких взаємин з тими, до їх нам треба п р я х и л и т и на свою сторону, не виконаємо цього, що вимагає від нас р і д н а країна, чого жде від нас нарід, що веде не-рівну боротьбу.

Т а к і н а ш і г а с л а !

Гасла у нас т и м ч а с о в и й п е р і о д перебування на еміграції.

ВИЇМКИ З РЕЗОЛЮЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ВСЕСТУДЕНТСЬКОГО УСТАНОВЧОГО

З " І З Д У :

.... Українське студентство кладе далі в основу свого духового життя ідейний зміст самостійницько-державницького світогляду українського народу, що виявився в ході його історії в змаганні до самостійності і повного вияву його творчих сил у всіх ділянках життя.

... Обов'язком українського студентства приймати участь у змаганні за волю і державність українського народу...

... Завданням українського студентства на еміграції є прямувати до піднесення власної фахової та загальної освіти і культури, вироблення сильного характеру та культу обов'язку.

... Кожен студент має право, як громадянин брати участь у політичній діяльності, але з"їзд відкидає принципово всяке вношення політики до студентського життя.

... З"їзд підкреслює правдиво-демократичний характер студентської організації в її толерантності до всього, що позитивне і будуче у відношенні до української спільноти.

... З"їзд стверджує великий вклад в ділянку української культури й науки – Українського Вільного Університету та УТГІ; вітає поновлення їх праці.

... З"їзд визнає українських студентів студіювати на українських високих школах.

... З"їзд признає здорові засади християнської етики основою моралі індивідуального та суспільного життя.

... З"їзд визнає konieczним налагодити матеріальну допомогу українському студентству, нав'язанням контакту з Міжнародними Допомоговими Організаціями, а впершу чергу зорганізованим допомогою українського громадянства.

Теодосій В. ОНУФЕРКО

Дух нації

Коли приглядатимемось еволюції української творчої думки останньої доби нашого розвитку, коли шукатимемо української національної ідеології, яка була б сповнена духом призначення України, натрапляємо на першу українську політичну організацію з чіткою політичною програмою.

Це — Кирило-Методіївське Братство.

З невеличкого круга "братчиків" лунають слова чистої любови до об'єктивної правди, слова, що накликають до братерства по принципу: рівний з рівним.

Щоб :

... " люди були як люди"...

Бо :

... " чи є краще, краще в освіті,
як у купі жити,
Братам добрим добро певне
пожити, не ділити?"...

Хто міг кинути у народню глибину такі чисті, святі слова? Хто це міг у тяжких хвилях життя народу накликати до братерства, а не звірину олімпічної ненависти; хто говорив до людського серця і душі, а не до неопанованих інстинктів. Хто це піднявся так високо до божеських висот Пророка і Вчителя?

Хто ж інший, як не хрець Правди, Віснун Волі, Пророк нації, її Учитель — Дух Народу!?

Хто це був?

Це був Тарас Шевченко. Автор "Кобзаря" і духовний провідник Кирило-Методіївського Братства.

65 літ минуло, як закінчив він свій земський шлях, як увійшов у Пантеон Великих Духів Народу.

Та його слова живуть до сьогодні, з ними ростемо і ми.

Ідеї Шевченка були засіяні на добрій ниві. Хоча бурі шуміли, не хотіли дати зернові його правди вирости, і хоч за життя, не судилося йому бачити плодів своєї праці, то все ж сьогодні вони зішли великим багатством. Він вірив свято, що:

... " Встане Україна,
І розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить
І помоляться на волі
Невольничі діти"...

Дух народу не дав йому заламатися у найтяжчих хвилинах його життя, давав йому силу жити і творити. І завдяки тому Шевченко до сьогодні у нас такий актуальний і таким залишатиметься назавжди.

Серед нас живе Дух Шевченка.

Чому із Шевченкової скарбниці черпають усі ідеологічні українські рухи, шукаючи у них підтвердження для своїх програм? Бо Шевченко — втілення усіх прикмет нації, він всеобіймаючий Дух Нації.

*

*

*

Дух Нації зроджується впродовж життя народу із усіх його задумованих і життєвих прагнень, з усіх бажань, з усіх чинів, досягнень, з усіх героїств, найсвятіших натхнень, з усієї доброї і ласкової долі. Із історичної долі і неволі.

Нація розвивається і росте тільки тоді, коли відчуває зв'язок із своїм минулим – духом, коли слухає його, відчуває його керування, йде за ним.

Багато в причин наших упадків, але одної з найважливіших це брак глибоких історіософічних студій над власною історією та утвердження чому у нас була така податливість на чужі впливи і чужі, неорганічні нації, ідеї, та знайдення способів, як закинути цю погану звичку. Нам треба б будувати власну національну ідеологію і без надто великих впливів чужих взірців. Нам треба зробити власний наріз об'єктом, а не суб'єктом історії. І це завдання стає перед нами на всю широчину. Перед нами визначення найбільших вартостей, ми живемо в часі, коли призначення України і світової місії українського народу знаходять повне розуміння в усьому світі.

Розвиток нації пішов далеко далше, ніж про це думали Кирило-Методіївці, хоч нація і досі не здобула ще повної самостійності, як про це мріяли Кирило-Методіївці.

Використовуючи великий сучасний момент, нам треба власними силами творити нову дійсність і не дозволити на те, щоб слова Тараса Шевченка, що:

... "Україну злії люди
присплять, лукаві, і в огні
її окраденою збудять"...

створилися втретє.

В історичному розвитку, українська нація, пройшла багато етапів і зрешті окристалізувалася в одну-єдину цілість. На тому шляху до повної національної свідомості велику роль відіграли наші визначні представники духа нації – в тому Шевченко, Сковорода та інші.

На шляху освіднення одним з етапів являється і Кирило-Методіївське Братство..

В роки життя Шевченка і в сторіччя Кирило-Методіївського Братства варто і слід пригадувати над тими думками, що їх вони голосили.

*

*

*

ДУМКИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

=====

....Поможи нам, ізбави нас
Вражої наруги!
Поборов Ти перку силу,
Побори і другу,
Ще житиму.....

*

...У чужому краю
Не шукайте, не питайте
Того, що немає
І на небі, а не тільки
На чужому полі...
В своїй хаті, – своя правда,
І сила, і воля !

...Як би ви вчилися так, як
треба
То й мудрість би була
своя...

*

...не однаково мені,
як Україну злії люди
присплять лукаві, і в огні
її, окрадену збудять...

*

...Оживе добра слава,
Слава України...

*

.... БО РІ Т Е С Я, П О Б О Р Е Т Е ВАМ БОГ ПОМАГАЄ...

денну військову заправу в поле чи до лісу.

Велику роль в англійському шкільництві відіграють відомі школи в Ітн, Герров, Вінчестері, Рагбі, Мербору, Веллінгтоні та ін.м. до яких записують своїх дітей англійські аристократи та заможні громадяни. Дістатися до цих шкіл доволі важко, бо туди приймають вбільшості тільки тих, що їх батьки записали в список учнів зразу після народження. Гордістю і амбіцією англійських аристократів є, щоб їхні діти ходили до цих самих шкіл, що й вони колись. Станові різниці відіграють в Англії далеко більшу роль, як в будь-якій іншій країні. У висліді того powstaли там різні приватні школи, в яких панує окремий дух та настрій, відповідно до походження і станової приналежності учнів. Навчання у цих станових школах стоїть дуже високо. Там вчать не тільки різних дисциплін, але й спорту, військового діла, а перш за все - чесності, гідності та кунть там молоді характери. Спортові ігрища відіграють в цих школах визначну роль й найбільшою гордістю цих шкіл є в зустрічі з спортовими дружинами інших шкіл здобути перше місце в грі копаного го мляча чи рагбі.

Директори англійських шкіл називаються "гедмастер"ами /головними майстрами-вчителями/. Вдержувати дисципліну та порядок в школі помагають їм інші вчителі та учнівська самоуправа з головним префектом-учнем на чолі. У більшості цих шкіл, що мають гуртожитки, урядує це майстер будинку, священники дбають про релігійне виховання, а "матері дому" дглядають за порядком та комфортом учнів.

Учні живуть в гуртожитках /коледжах/ до 18-19 року життя, що б здавши іспити перейти до університетів, військових шкіл чи піти на будь-яку посаду.

Ще до недавна малозаможні і неаристократи не могли посилати своїх дітей на науку до університетів, тепер кожний пильний та інтелігентний юнак чи дівчина можуть здобути найвищі академічні ступні навіть в таких університетах, як Кембрідж чи Оксфорд. Навчання в початкових та вищих школах коштує річно 15-100 фунтів стерлінгів, залежно від школи. Навчання в університетах коштує річно 200-400 фунтів стерлінгів /1 фунт=20 шилінгів= ок.21 рмк./.

Найстаршими англійськими університетами є університети в Оксфорді і Кембріджі. Студенти цих університетів живуть в гуртожитках /коледжах та голах/, що існують при цих високих школах. В Оксфорді их є 22 коледжі та 3 голи для студентів і 2 коледжі для студенток. Доволі значне число студентів живе приватно.

В Кембріджі є 18 високих шкіл, з яких найстарший "Пітергавс" закладений 1284 р. Є там також 2 Інститути для жінок. Жінкам не вільно студіювати на університеті Кембрідж, хоча вільно їм здавати там іспити. Науковий титул з цього університету вільно їм вживати тільки під тою умовою, що його писатимуть вони не перед але після прізвища.

На всіх інших університетах, включно з університетом в Оксфорді, жінки мають різні права з мужчинами.

Кожний університет приймає студентів та проводить іспити самостійно і незалежно від будь-яких центральних установ та згідно з своїми традиціями.

Після трьох-річних студій студент може здавати іспити і одержати титул Магістра мистецтв, магістра наук, магістра музики - залежно від іспитів. Три роки опісля, вплативши 12 фунтів стерлінгів, може студент одержати титул майстра; в університеті Даргем треба здавати ще окремі іспити. Щоб одержати вищі наукові титули слід пройти окремі іспитові комісії. Ці найвищі наукові титули признають щойно після означеного часу і тільки тоді, коли кандидат здав усі нижчі іспити.

Підчас викладів та в означених годинах студенти зобов'язані одягатися в спеціальні академічні одяги, що складаються з чорної тоги та шапки. Заансовані студенти та кандидати носять одяги в різних кращах, відповідно до свого наукового ступня та університету, на якому вони студіюють.

В останніх 40 роках ґсновано в Англії багато нових університетів та коледжів, з яких варто згадати ці, що існують в Бермінгемі, Ліверпулі та Манчестері. Велику славу має Інженерний університет в Бермінгемі.

Університетом континентального типу є університет в Лондоні. Цей університет не має коледжів-гуртожитків і студенти приходять на виклади з міста. Прийняття на університет залежне від доволі важкого вступного іспиту.

Життя студентів на англійських університетах різниться в дечому від життя студентів на континенті. В Англії живуть студенти в стародавніх будинках, надиханих традиціями минулих століть, мають свої окремі закони і привілеї, користуються найновішими здобутками науки та слухають викладів світової слави професорів і дослідників.

Англійські університети не мають єдиного завдання - вчити, але й виховувати та формувати характери молодих студентів, підготувавши їх до майбутніх завдань в громадянстві і державі. В університетських гуртожитках панує дисципліна і студенти управляють самі собою. Вони мають точний ґієрархічний поділ, а молодші мусять слухати старших. Студіють, користуючись допомогою окремих домашніх вчителів, бо відвідування викладів є радше добровільне, як примусове.

Попри студію, англійські студенти беруть живу участь в товариському житті, в танкових вечорах, різного роду сходинах тощо та записуються до спортивних й інших клубів. Спорт відіграє в житті англійського студента визначну роль. Добрий спортсмен користується призианнями та пошаною не тільки товаришів, але й професорів. Визначний спортсмен може вирівняти своїми успіхами відсталість у студіях.

Англійські університети мають засаду плекати в студентів "здорового духа в здоровому тілі" та сформувати з них культурних, освічених та характерних англійських джентельменів з життєрадісним світоглядом і оптимістичним поглядом на світ.

Студенти, що кінчають студію все життя стоять в близьких взаєминах з своєю високою школою, користуючись кожною нагодою, щоб на ній провести хочаб кілька хвилин.

БІБЛІОТЕКИ В ЗДПА

Роль прилюдних бібліотек в ЗДПА для американського громадянства - незвичайно велика. Тут подаємо кілька інформацій про американські бібліотеки.

Перша бібліотека в Америці створилася в 1621 р. в колонії Вірджинія; першу прилюдну бібліотеку відкрито в 1653 р. в Бостоні. В 1731 р. видатний фізик та один з основоположників ЗДПА Бенджамін Франклін заповнив у Філадельфії "пайкову бібліотеку", до якої її члени вплачували на закупів книжок постійні грошові вкладки.

Під теперішню хвилю в ЗДПА існує близько 20 тисяч прилюдних бібліотек, якими читачі користуються безкоштовно. Всіх книжок налічують ці бібліотеки більш, як 114 мільонів томів. Бібліотеки американських високих шкіл мають понад 63 мільйони томів. Найбільшою бібліотекою в ЗДПА є Конґресова бібліотека з 6 мільйонами книг.

Олексан Д Р Е П О В И Й

Лядавська
печерна церква

Подністрів'я – це одна з крашх частин України. Яри, балки, горби та рівнини – все це вкрите яблуневими садами, виноградниками, лісами тощо. А від самісенського Збруча до містечка Ямполя бурхливий Дністер проклав собі глибоке й гарно збите русло через гірську височину, що є продовженням карпатських відлогів. Тепер йому довелося текти веред стімких скель третичного селурійського вапняку. Ця порода є крихка і з великою кількістю щілин з яких утворилось багато різноманітних печер понад рікою Дністром.

Кажуть, що в цих печерах жив колись первісний чоловік і водились там якісь ведитенські тварини, що тепер вже вимерли. Археологи знаходили там багато кісток і по них робили висновки, що не суперечили народним переказам. Знайдені кістки свідчали, що в тих печерах жив колись мамут, а знахідки вжиткових речей кам'яної доби ясно промовляли за те, що тут жила первісна людина.

В 1883 р. з доручення VI археологічного з'їзду професор київського університету Володимир Антонович перевів наукове обстеження наддністрянських печер. Як наслідок цього в 1886 р. в Одесі вийшла книжка: "Про скельні печери на березі Дністра в подільській губернії". В цій праці наш вчений ділить всі наддністрянські печери на дві групи: до першої він зачисляє всі печери природнього походження і лише пристосовані людиною до власних потреб, до другої групи – печери цілком штучні, що їх в пізніший час видовбали люди для культурних або військових цілей.

Ці печери, природні й штучні, відігравали велику роль в період татарських набігів на степи України. Тоді вони були фортецями, куди населення ховалося при несподіваній навалі ворогів.

Крім того були й такі печери, в яких на початку розвитку християнства влаштовувалися церкви і навіть монастирі. Велику частину тих культурних пам'яток знищив всепожираючий час, але дещо цінного дійшло і до наших днів. Одним з таких найстарших пам'яток розвитку християнства в Україні є Лядавська печерна церква.

Село Лядава розляглося на узвір'ї наддністрянської височини. Лядава – гарне і старе село над самим Дністром. Воно ясно вкрите яблуневими садками, виноградниками, а навколо темносині ліси та золотисті поля кукурудзи. Свою назву воно напевне запозичило від маленької річки, що перетинає його на дві частини. Ця річка зветься "Лядава" і є пічпичним притоком Дністра. І ось поблизу цього села на високій горі, в скелі, в сорока п'яти метрах над звичайним рівнем Дністра, ще до початку війни 1941 р. була печерна церква "Усікновення голови Івана Предтечі". Це є велика печера в скелі селурійських вапняків третичного періоду археологічної епохи. Існує переказ, що колись ця гора була вкрита густим предковичним лісом і ніхто з людей не порушував спокою первісної природи. Лише св. Антоній Києво-Печерський, в той час, як він повертався з Афону до Києва, зупинився тут на горі, в цьому лісі і жив життям пустельника. Той же переказ розповідає, що ця печера видовбана руками цього святого і в ній він заснував церкву та монастир.

Археологи підтверджують, що дійсно ця печера не є природньою, але видовбана штучно і цілком можливо, що в XII-XIII сторіччях був у ній православний монастир. Ще й тепер поруч з церквою, в одній з мею скалі висічені в декількох місцях кімнати і в одній з них по боках видно сліди кам'яних столів. Печери ці народ зве келіями, а про печеру

з слідами столів існує переказ, що то була їдальня для ченців. В той час, коли тут був заснований монастир Антоном Києво-Печерським, Поділля належало галицьким князям і Подністров'я взагалі було багате на міста, фортеці та печерні монастирі. Все використовувалося для оборони від татарської навали.

Більш точно відомо, що вже в першій половині XVIII сторіччя в Лядавській печері був гр.-кат. василіянський монастир, якого ігуменом був відомий о. Мосафат. В 1745 р. зліквідовано, бо, швидше за те, що в нього не було постійних фондів. Все майно передано до Шаргородського монастиря, а в Лядаві залишилось лише церковне вивішування і надалі існувала печерна православна церква.

До 1848 р. це була велика печера з одним виходом, але в середині розділялась на дві окремі печери. Кожна з них мала престол. В одній - головній церкві був престол в честь "Усікновення голови Івана Предтечі", а в другій - "Святої великомучениці Параскевії". Обидві ці церкви були непомітні, бо ж вони містились серед густого лісу і до них вела лише вузьенька стежка, що звивалась поміж столітніми дубами та великими кущами кізилью. Потім ліс вирубили.

В 1848 р. коштом вірян с. Лядави проведено деякі удіпшення. Замість стежки для пішоходів, побудовано по схилі гори широку дорогу з дерев'яним поруччям. До печери прибудовано кам'яний приділ, а верхній ярус цієї прибудови був дерев'яний і служив дзвіницею.

Ця церква - це один з найбільш цікавих археологічних пам'ятників церковної старовини Поділля.

Тихий, спокійний, закуток від якого віс старим літописним періодом історії нашого краю. Всередині низенькі зводи, відсутність вікон, старий живопис на образах та слабенькі вогники воскових свічок - все це впливає заспокоюче і переносить нас в далекі сутінки початків християнської культури.

В головній церкві звертаємо увагу на великий образ Усікновення голови Івана Предтечі. Живопис на цьому образі дуже старий, оригінальний і добре збережений. Образ цей нарід поважає, уважаючи його чудодійним. Колись, де в добрі часи, у храмовий день 29 серпня /ст.ст./ на поклон до цього образу з'їжджалося кожного року багато людей з усього Поділля та цілої Бессарабії.

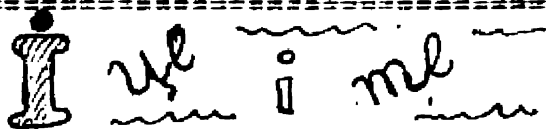
Лядавська печерна церква як цінний історичний пам'ятник привертала до себе увагу багатьох людей в різні історичні періоди. Про це свідчить одна стіна церкви, на якій безліч написів в старослов'янській, польській, литовській, вірменській, молдавській, турецькій та татарській і інших мовах.

За свій довгий вік лядавська печерна церква бачила всіх - від ласкавого литовця до дикого татарина, все те пережила і продовжувала вислухувати ширі молитви своїх прихожан, та щойно минулої війни цей великий історичний пам'ятник не пережив.

Як відомо, по Дністрі проходив кордон між СРСР і Румунією; володарі заборонили з цієї причини відправляти в лядавській печерній церкві богослужіння, а в самій церкві влаштували склад боеприпасів. Підчас відступу радянських військ в серпні 1941 р. зірвано головну церкву Івана Предтечі разом з чудодійною іконою "усікновення голови".

Друга церква Великомучениці Параскевії оціліла Божим чудом від вибуху і в 1942-43 рр. там знову восхваляли Великого Бога.

ВІД РЕДАКЦІЇ: З ТЕХНІЧНИХ ПРИЧИН ПЕРШЕ ЧИСЛО НАШОГО ЖУРНАЛУ ПО'ЯВЛЯЄТЬСЯ З ЗАПІЗНЕННЯМ. В НАСЛІДОК ОБМЕЖЕНОГО ОБ'ЄМУ, ЧАСТИНУ МАТЕРІАЛУ ДРУКУВАТИМЕМО В НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ.

ЩО ЗНАЄТЕ ПРО "ГИДРОПОНІЮ"?

"Гидропонія"? А це що таке? В нас про це здається нечували, та в Америці їй присвячують багато уваги, дискусій та похвальних статей. Її винахідники-сьогодні славі та багаті люди.

Що ж це таке "гидропонія"? Нічого особливого - це новий спосіб плекання земних плодів, гол. городовини, овочів, збіжжя тощо. Найпростіший спосіб в світі.

Почалося очевидно з того часу, як США почали війну з Японією. Воляки, що їх розкинено по островах "в дорозі" до Японії мали подостатком консерв, але всеж почали хорувати. Причиною був брак вітамінів та свіжої городовини і овочів. Щоб тому протидіяти, американські науковці після мозольних дослідів випробували новий спосіб плекання земних плодів, назвавши його "гидропонією", бо полягає він на тому, що замість землі, живається в о д н і. На воді ростуть овочі, городовина картоплі, збіжжя.

Як відомо на світі немає такої плодючої землі, щоб мала в с і хе мічні складники, що потрібні для цієї чи тої городовини чи овочу. На рілі росте крім того буряни, що зїдає поживу, призначену для городовини чи іншого плоду. Науковці обчислювали точно скільки і яких хемічних складників треба поодиноким земним плодам, розпустили їх у великий басейнах, макнули дротяну сітку та посіли те, що їм треба було. Показалося, що цей спосіб прямо ідеальний. Вже незабаром американські воляки мали на найбільш віддалених місцях свого постю свіжу городовину та овочі, бо при допомозі "гидропонії" можна зібрати 20 разів більше плоду як з землі та що "засіяне" чи "засаджене" при "гидропонії" росте на багачко швидше, як в землі.

Ще на початку 1944 р. Гидропонія була воєнною таємницею, сьогодні вона на шляху швидкого розвитку.

ОКСФОРД ПРОТИ КЕМБРІДЖУ

Коледжі в Оксфорді та Кембріджі закладені в 13 сторіччі, це, як відомо найстарші університети в Англії. Тому зрозуміло, що між цими обома науковими заведеннями існує безупинну намагання показатися кращим, і то у всіх ділянках, але якщо говоритися, що "Кембрідж проти Оксфорду", то тут очевидно мається на думці славі перегони на човнах-регатах на Темзі впоперек Лондону. Ці перегони відбулися вперше перед 120 роками, а недавно, після 6-ти річної перерви знову зацікавили увесь світ.

В дьогорічних перегонах переміг Оксфорд і таким способом підвищив число своїх перемог до 43. Кембрідж переміг досі 48 разів і тільки один раз, в 1877 р. обі дружини зремісували.

* * *

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА...

В Мюнхені почав виходити часопис У,С,Громади п.к. "Студентські Вісті". Цей часопис, це перший в історії українського студентства - с т у д е н т о в ь к и й т и ж н е в и к. Приходиться щиро повітати почин мюнхенських товаришів. Перші числа цього тижневика, що друкується на циклостилї, робить гарне враження, шкода тільки, що в ньому переважав "легкий" матеріял. Це напевно з бігом часу зміниться, коли цим тижневиком поцікавиться усе студентство та стане до постійної співпраці з його редакцією. Розуміємо добре з якими труднощами приходиться боротися Редакції "Студентських Вістей", бо ж відомо, що в нас поетів /більше, або менше генія яляльних/ доволі, але менше прозаїків, а вже обмаль добрих /початку-ючих/ журналістів, публіцистів та загалом "тверезих" співробітників.

Добре було б, якб "Студентські Вісті" йшли до всіх студентських осередків та з органу У,С,Г.-Мюнхен перетворилися в тижневий орган всього українського студентства.

/Мак/

ОФІЦІЙНА ЧАСТИНА

З В І Т З ЗАГАЛЬНИХ ЗБОРІВ "СГ"Авгсбург

24 лютого н.р. відбулися в Августбурзі Загальні Збори Студентської Секції. Збори відкрив голова Секції тов. І. Янчинин та подав програму Зборів.

На пропозицію тов. Чайківського вибрано більшість голосів на почесного члена Президії проф. П. Зайцева, предсідником тов. інж. В. Балабана, а на секретарів тов. Ю. Свищука та О. Степового.

Протокол з перших Загальних Зборів августбурських студентів прочитав тов. І. Прокоп, що опісля здавав звіт з своєї праці, як секретаря Секції.

Востаннє Секція мала 94-х зареєстрованих членів, в тому 26 жінок. В дійсності одначе членів було 76, бо 18 переїхало до інших університетських осередків, або перебувало в Августбурзі лише часово.

За час свого існування Секція відбула 18 сходин. З цього 3 святочні, 4 інформаційні, а 1 надзвичайний з рефератом. Була влаштована також вечірка з танками. На сходинах бувало 20-25 осіб.

Секція була в тісному зв'язку з Студентською Громадою в Мюнхені, ТІК"ом та останньо з ЦЕДУС"ом.

Про діяльність Секції звіттував дотеперішній її голова т. І. Янчинин.

Перші загальні Збори українських студентів міста Августбурга відбулися 26. липня 1945 р. при участі 24-ох студенток і студентів з ініціативи Організаційного референта УДК п. мгр. Масляника і активніших студентів. На тих Зборах створено Студентську Секцію при УДК та вибрано такий Відділ: Янчинин І., голова; Свищук Юр., заступник голови; Сіак Оксана, секретар; Прокоп І., скарбник; Дольницький М. і Чайківський Т., члени Відділу.

Секція почала працю на території Табору в Герінген, а після припинення діяльності УДК, сталася

Секцією Культ-Освітнього Відділу Табору, користуючись повною автономією. Секція намагалася охопити організаційно студентство августбурської області, вдержуючи одночасно тісний зв'язок із студентськими організаціями Мюнхену.

Важливі дати з діяльності Секції: 4.9.45 нарада професури, громадянства і студентства м. Августбурга та осесвання станиці КОДУС; 20.10.45 вечірка-дохід КОДУС"ові; 1.11, 22.11, 29.1, 29.1- святочні сходини-Академії; 25-27.12.45 участь в Всеєстудентському 3"їзді.

Провід і члени Секції взяли активну участь в організації Університетських Наукових Курсів в Августбурзі.

Від 12.11.м.р. секретарював на місце Оксани Сіак-Прокоп І. 24.1.46, кооптовано до Відділу тов. В. Війтенка, доручивши йому культ.-освітню референтуру.

Праця в Секції була не легка.

Звіт з праці Станиці КОДУС"а здавав інж. В. Балабан, що виконував у ньому функції секретаря та був представником студентства. Головою КОДУС"а був проф. Зайців, його заступником інж. Семків, представник громадянства. КОДУС перавів грошову збірку на території Табору Сомер-казерне, в Українській Колонії в Гаунштеттен; частину грошей передано до Мюнхену; раба доповнилася датком /100 рмк./ УСТ "Чорногора"-Авгсбург. В загальному вплинуло до каси до кінця 45 - 2,193 рмк., сальдо на 1.1.46 - 838 рмк. Крім того ініціативна група студентів передала до каси з коляди 1,350 рмк, з Українським Татір в Зонтгофені прислав 1,300 рмк до 3. Зборів зібрано разом 3,488 м.

Станиця августбурського КОДУС"а спочатку не працювала в тісному зв'язку з Централей, більше з Філією в Мюнхені і намагалася розширити сітку КОДУС"а на цілу Швабію. З хвилиною, коли почалося навчання на Українських Високих школах, в німецьких та на університе-

ті УНРРА, стала актуальною справа допомоги студентству. Одержавши з Централі КОДУС"а у Форті статут та інструкції, вирішено на засіданні Станиці 23.1.46 прохати Централю про призначення прав Філії, бо з хвилиною організування в Авгсбурзі високошкільного осередку здійснювали до цього правні підстави. Централю пішла бажанні на зустріч і письмом з дня 26.1.46 затвердила авгсбурську Філію КОДУС"а.

Вислухавши звітів, Загальні збори висловили Вибіркові Студ. Секції абсолютну.

На пропозицію тов. М. Миськова, тов. І. Яничин відчитав цілий статут "Студентської Громади", що його Загальні Збори прийняли знісни незначні поправки.

Перейменувавши "Студентську Секцію" на "Студентську Громаду в Авгсбурзі", Приступлено до виборів Вибірків, в склад якого увійшли: І. Яничин, голова; О. Гула, заступник; І. Прокоп, секретар; Ю. Ковальчук, ~~Скарбник~~, Б. Вітченко, культ-осв. референт; М. Доляницький, прес. референт; Кузьменко, реф. спортивний. До Контрольної Комісії вибрано Ю. Свищука, Р. Дереня та О. Степового. Членами Товариського Суду стали мтр. Колтунюк, І. Горіхівський та В. Лісович.

Після проведення виборів забрав голос проф. Др. Л. Чикаленко, привітав нововибраний Вибір, подав кілька життєвих порад та закликав поцікавитись ближче життям західних студентів.

Закликом голови І. Яничина до студентів брати активну участь у працях "Громади" Загальні Збори закінчилися.

/юс/

* * * *

КОЖНИЙ СТУДЕНТ

читає
орган ЦЕСУС"у

"СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЯХ" 1

Літературно-Мистецький
Журнал Молодих

"З В Е Н О"

With Permission of UNRRA Team 114 - Augsburg-Somme-Kaserne-University

ТВОРИМ -

БІБЛІОТЕКУ

Велику втрату має українська культура в останній війні. Жертвою пожегів та наварарського знищення впали мільйони вартісних книжок, рукописів та інших неоцінених скарбів духа.

Багато часу пройде, великих зусиль треба буде, щоб у майбутньому на українських землях створилися нові станиці знання і науки, - нові великі бібліотеки. Але й тут, на еміграції, не слід забувати про важливість цієї справи. Вона повинна бути дорогою головно студентам. Нам треба цю справу заактивізувати, допомагати проходам Таборів та проходам Студентських Організацій до створення на еміграції, хоча б не великих, бібліотек, без яких неможлива ніяка культурно-освітня праця ані науковій студії.

ТОМУ - ТВОРИМ ВЛАСНУ БІБЛІОТЕКУ! Далаймо до неї в депозит, або на власність, вартісні книжки й то не тільки українською мовою, але й чужими мовами. Передаваймо до неї енциклопедії, атласи, річники журналів та часописів. Власними силами - творім власне вогнище культури, знання, науки та корисної розваги.

ТВОРИМ БІБЛІОТЕКУ.

Цим виконаємо велике культурне діло, що сторично виплатиться нам студентам і всій масі українства на еміграції.

Книжки ж тощо приймає Культурно-Освітній Референт "Студентської Громади" в Авгсбурзі, Сомме-Казерне, Університет.

"СТУДЕНТСЬКА
ДУМКА"

Редагує: К с л е г і я

Видас: В-во "Наше Життя"-Авгсбург

Адреса Редакції: АВГСБУРГ, Сомме-Казерне-Університет

"OUR LIFE" = Student Supplement